№ 123: РАНОК ВОСКРЕСІННЯ

Виправдані Богом. Про наше покликання до святості

КРІСТОФ ШЕНБОРН

30 КВІТНЯ 2025

Фрагмент із книжки «Іти за Ісусом щодня. Заохочення до поглиблення віри» («Кайрос», 2006).

Джеймс Ґатрі, «У саду», 1886 рік

Ще один святий

Неймовірно, яку популярність має сьогодні падре Піо, святий капуцин з П'єтрельчіни, який більшу частину свого життя провів у монастирі Сан Джованні Ротондо у Фоджі. Нині на його могилу приходять більше паломників, ніж до Лурду — сім мільйонів на рік. Скрізь, і в Італії, і в усьому світі, можна побачити велику любов до отця Піо. Своїм життям святий в особливий спосіб указав на значення двох речей: «виправдання Богом» (пор. Рим 8, 30), так зване питання про виправдання, і покликання до святості. Тому з особливою радістю я спочатку розповім про нього. Я приєднуюся до сотень тисяч тих, хто вирушив на його канонізацію, і до багатьох мільйонів тих, які вшановують цього нового святого.

Мені пощастило познайомитися з отцем Піо під час одного паломництва з нашої парафії в 1961 році. Тоді мені було шістнадцять років, і до всіх таких явищ я був доволі критично налаштований. У цьому віці я дуже стримано ставився до захоплених південноіталійських жінок, які перед дверима церкви сперечалися про те, хто сяде на першій лавці, і які вдиралися до церкви, забуваючи про всяку любов до ближнього. Не переймався я також і грудами церковних товарів, які вже тоді можна було побачити навколо цього монастиря: падре Піо на снігу, падре Піо на термометрі, падре Піо скрізь. До церкви ми потрапили рано вранці. Ще ніколи в житті я не переживав такої Святої Меси, ніколи не бачив, щоби так служили, як у той раз падре Піо. Те, як відправляв Літургію цей простий капуцин, справляло на багатьох незабутнє враження. Коли дивилися на нього під час принесення дарів, перемінення, причастя, то відчували, що все те, що тут відбувається, є абсолютно реальне, це не якийсь обряд, у якому лише зовнішньо беруть участь, а подія. Що Таїнство означає, те і відбувається: Жертва Христова, якій падре Піо співпереживав через свої стигмати, святі рани на власному тілі. Під час відправи Меси це ставало особливо явним.

Я не міг піти до нього на сповідь, оскільки для цього треба було знати італійську мову, якої я тоді ще не знав. Але я чув розповіді від багатьох, хто сповідався в нього. Незрівнянними були його уважність і гумор. Правда, коли йшлося про навернення та покаяння, він був невмолимо суворий, одначе варто йому було відчути хоч сліди каяття, він ставав безмежно милосердний.

П'ятнадцять років він носив на своєму тілі стигмати, рани Христові. (Він помер 1968 року, через два дні після п'ятнадцятих роковин отримання стигматів). Певно, то й була причина, чому зацікавлені люди йшли до Сан Джованні Ротондо. Та тут було ще й інше: зустріч з любов'ю Христовою, що так приголомшує, зворушує і одночасно закликає до змін у житті.

Ще однією причиною була його велика любов до бідних і малих. Потоки пожертв, що стікалися до нього, він призначив на будівництво «Будинку полегшення страждань» («Casa sollievo della

soffrenza»). Це надзвичайна лікарня, одна з найліпших в Італії, яка невпинно розростається і в якій працюють висококваліфіковані лікарі. Отець Піо хотів, щоб із бідними поводилися, як із самим Христом, — з найбільшою увагою, і щоб вони мали найліпшу медичну допомогу.

Були ще й знаки його близькості, які пізнали багато людей; вони відчували, що Небо є близько, що святі є з нами. Крім цього були надприродні явища, як, наприклад, пахощі, що вказували на його присутність, на його появу, або багаторазово доведені біолокації (перебування у кількох місцях одночасно). Але передусім було ще чимало моментів конкретної, простої, щоденної допомоги Неба. Усе це є причиною великої радості й вдячності за те, що Бог дає нам сьогодні знаки Своєї присутності.

«Виправдані перед Богом...»

Спробуймо звернутися до віровчення: що є святість? Але передусім запитаймо себе: а що таке виправдання, яке передує святості і без якого вона неможлива? Виправдання і святість — обидва ці поняття завжди йдуть у парі. Ми всі покликані бути святими перед Богом, бо й Бог є святий. Але це можливе лише тоді, коли ми виправдані перед Богом, тобто якщо ми зможемо витримати перед обличчям Божим. Це, безперечно, драматичне питання: чи ми можемо впродовж усього життя втриматися перед Богом? Пригадаймо лишень євангельську історію про фарисея і митаря. Фарисей молиться, повний подяки, за все добро, яке він робить, за своє побожне життя і за те, що він не такий, як отой грішник. Митар же не насмілюється звести очей і просить тільки про те, щоб Бог помилував його, жалюгідного грішника. Тоді говорить Ісус: оцей пішов додому виправданий, а той — ні (Лк 18, 9-14). Як розуміти слово «виправданий»? Що означає те, що ми можемо устояти перед обличчям Божим?

У своєму Посланні до римлян святий Павло пише: «Тепер, оправдані Його (Христа) кров'ю, ми спасемося Ним від гніву» (5, 9). Ми виправдані Його кров'ю, і ми можемо вистояти перед Божим судом. Що це означає?

Індійський єзуїт Ентоні де Мелло написав багато книжок, що стали популярними. В одній з них ми знаходимо таку історію:

> *Одна жінка вважала, що їй являється Сам Господь. З цим вона подалася до єпископа, щоб він їй щось порадив. Тоді єпископ їй запропонував: «Ви можете вірити у ті об'явлення. Але як Ви собі думаєте, чи я, як єпископ дієцезії, маю право вирішувати, чи ці явища справжні чи ні?» Жінка відповіла: «Безперечно, Ваша Ексцеленціє». —*

> *«Тоді Ви зробите те, чого я від Вас вимагатиму?» — «Так, звичайно, Ваша Ексцеленціє». — «Тоді слухайте добре: якщо Ви кажете, що Вам являється Бог, то наступного разу, коли це станеться, зробіть випробування. Через нього я узнаю, чи насправді це був Бог». — «Я згідна, Ваша Ексцеленціє. Але яке випробування?» — «Скажіть Богові: "Відкрий мені, будь ласка, особисті й приватні гріхи нашого єпископа!" Якщо той, хто Вам являється, насправді є Бог, Він відкриє Вам мої гріхи. Тоді приходьте до мене знову і розкажіть мені все — але більш нікому! Зрозуміли?» — «Так, я все зроблю, як Ви кажете, Ваша Ексцеленціє». Місяць по тому жінка знову просить аудієнції єпископа. Він її питає: «Ну що, Бог до Вас знову являвся?» — «Ну, гадаю, так, Ваша Ексцеленціє». — «І Ви поставили Йому запитання, як я Вам сказав?» — «Звичайно ж, Ваша Ексцеленціє». — «То що ж Вам Бог сказав?» — «Він сказав мені: "Іди до єпископа і повідом йому, що Я вже забув всі його гріхи"». (Die Fesseln lösen, Freiburg 1994, 11-12).*

На перший погляд ця історія здалась мені доволі симпатичною. Було б добре, якби Бог забув усі мої гріхи. Але коли я міркував над цим, готуючи катехезу, мене огорнули сумніви. Дещо дає мені підстави сумніватися, що Бог насправді говорив до цієї жінки. Я не вірю, що так воно було. І я навіть сподіваюся, що це було не так. Чи забув Бог мої гріхи? Якщо Бог забув мої гріхи, то це, мабуть, і добре. Але чи допоможе це мені, якщо я їх не забув? Ні, я не вважаю, що було б добре, якби Бог забував мої гріхи, ліпше б Він їх пробачав. Коли б Він їх забув, вони б були вже не в Його пам'яті, а тільки в моїй. Хоч би я й стояв перед Богом як добра людина, але в мені нічого б не змінилося. Не хочу виключати можливості, що Ентоні де Мелло, який розповів цю історію, хотів передати цим те, що раніше сказав вже про Бога пророк Ісая: «Ти закинув усі гріхи мої позад себе», так би мовити, за спину, і вже на них більше не озираєшся (Іс 38, 17). Але мені здається, що тут чогось бракує.

Коли я розмірковував над катехезою, дуже допоміг мені уривок з Послання до римлян. Дещо з нього я вже цитував. Гадаю, там ідеться про щось інше, ніж про те, що Бог просто забув мої гріхи:

> *Христос бо, тоді як ми були ще безсилі, у свою пору помер за безбожних. Воно навряд чи хто за праведника вмирає, бо за доброго, може, хтось і відважився б умерти. Бог же показує свою до нас любов тим, що Христос умер за нас, коли ми ще були грішниками. Отож, тим більше тепер, оправдані Його кров'ю, ми спасемося Ним від гніву. Бо коли, бувши ворогами, ми примирилися з Богом смертю Його Сина, то тим більше тепер, примирившись, спасемося Його життям. І не тільки те, але і хвалимось у Бозі через Господа нашого Ісуса Христа, через Якого ми одержали примирення (Рим 5, 6-11).*

Тут мова йде про щось інше, ніж ми читали у розповіді Ентоні де Мелло. Я не розглядатиму тут одвічні суперечки навколо вчення про виправдання, які з XVI століття розділяють католиків і протестантів і дедалі більше протиставляють одних одним. Я хочу поставити питання трохи інакше: а чим є, власне, виправдання через Христову кров? Гадаю, що це таки щось інше, ніж те, що Бог просто простив наші гріхи, або як постійно наголошується у протестантсько-католицькій полеміці, що визнав нас невинними. Безперечно, Він визнав нас невинними, але найважливіше є те, що Він примирив нас із Собою. Він не те що забув, який тягар гріхів ми носимо на своїх плечах, Він забрав цей камінь геть. Він насправді дарував нам примирення із собою і нове життя, і це без жодної заслуги з нашого боку, коли ми були ще ворогами. І робиться це єдино лише з ласки, а не тому, що ми це заслужили.

У цьому полягає новизна християнської віри, підвалини якої вже було закладено у Старому Завіті і яка повністю відкрилася потім у Христі. Не раз було сказано, і я думаю, це правильно, що нехристиянські релігії на свій власний спосіб указують шлях, як можна наблизитися до божества або до божественного. Часто це є справа культу, жертви, молитви, покаяння, які призначені на те, щоб бог або боги зволили пробачити людину. Боги, божества сердяться на людей через їхні гріхи. Щоб примиритися з божеством, людині треба зробити щось, докласти зусиль. Такі речі були зрозумілі вже у біблійні часи. Але біблійний погляд є парадоксально протилежний цьому. Це не ми докладаємо зусиль, щоб примиритись з Богом, а Він у незбагненний спосіб робить щось, щоб нас примирити з Собою. Він виявляє ініціативу в повній свободі. Цілком суверенно Він уживає заходів, щоб нас повернути до себе. Він зносить перегородку, яка нас розділяла. Він примирює нас із Собою.

Велике Послання Апостола Павла до римлян стосується теми виправдання. Там ми читаємо такі слова:

> *Бо нема різниці. Всі бо згрішили й позбавлені слави Божої, і оправдуються даром Його ласкою, що через відкуплення, в Ісусі Христі, Якого видав Бог як жертву примирення, в Його крові, через віру… (Рим 3, 22-25).*

Якщо точніше перекласти це місце, треба було б сказати: «Бог зробив Його знаряддям примирення, до якого ми маємо доступ через віру». Це не ми приходимо до Бога з примиренням, а Він не тільки дарує нам прощення, не тільки пробачає нам наші гріхи, а дає нам у руки інструмент, який дозволяє знову ввійти у спільноту з Ним. Цей інструмент, доступний нам через віру, є Христова кров. Павло далі каже:

> *Щоби виявити свою справедливість відпущенням гріхів колишніх, за час довготерпіння Божого, щоби виявити свою справедливість за нинішнього часу, — щоб Він був*

справедливий і усправедливлював того, хто вірує в Ісуса (Рим 3, 22-26).

Він праведний і Він виправдовує. Він робить нас праведними, коли ми у вірі звертаємося до Ісуса.

Виправдання оновлює людину

Бог примирює нас із собою. Він бере на себе кару. Це цілковита зміна перспективи. Це не наші зусилля тамують гнів Божий, а Його випереджуюча любов оновлює нас. Придивімося до самих себе, як це, власне, відбувається. Першим кроком випереджуючої благодаті в нашому житті є хрещення. Звичайно, можна сказати, що хрещення тільки тому можливе, що Бог уже нас випередив, віддавши свого Сина за всіх людей. Але ми цим наділені уже в хрещенні.

Єпископові в житті нечасто трапляється охрестити дитину. Для мене щоразу це велика радість, бо я через віру знаю, що тут відбувається. Також і для падре Піо хрещення дітей було безмежною радістю. Він це робив частенько. Очевидно, він усвідомлював те, що відбувається під час цього Таїнства, в особливий спосіб, можливо, набагато глибше, ніж ми можемо збагнути. Випереджуюча благодать просякає життя людини і є, так би мовити, позитивним знаком на все її життя. Католицька Церква тому й хрестить дітей, що в хрещенні завжди присутня ця випереджуюча благодать. Свідомо чи ні, ми завжди є одержувачі, незалежно від того, чи ми вже настільки виросли у вірі, щоб сказати «так», чи це роблять за нас наші батьки та хрещені. Благодать завжди нас випереджує. Вона переносить нас у простір Божого всиновлення, у нове життя.

Саме під час хрещення дитини ми усвідомлюємо, якою перевагою є благодать, можна б навіть сказати, що це «чисте виправдання», без будь-яких старань з нашого боку. Звісно, ця випереджуюча благодать передбачає і нашу участь у процесі. Якщо Бог виправдав нас через Ісуса Христа, через Його кров у благодаті хрещення, то це є заклик на все наше життя, заклик відповісти на дію цієї благодаті. А ця відповідь означає навернення, навернення як довгострокове завдання. Не досить просто сказати: «Ось, я навернувся у вісімнадцять, або п'ятнадцять, або у двадцять сім років, і в мене все в порядку».

Катехизм говорить: «Першим ділом благодаті Святого Духа є навернення, яке чинить виправдання, відповідно до сповіщення Ісуса на початку Євангелія: "Покайтесь, бо Небесне Царство близько" (Мт 4, 17). Під впливом благодаті людина звертається до Бога і відвертається від гріха» (ККЦ 1989). Виправдання починається як перевага, що спонукає нас

до прийняття Божої волі. Тридентський Собор (1545—1563) відповів на виклик Реформації. Тоді було роз'яснено, що виправдання полягає в тому, що мені не лише пробачаються гріхи, а також відбувається оздоровлення та оновлення внутрішньої людини (Декрет про виправдання, розд. 7; ККЦ 1989). Через виправдання не лише не зараховуються гріхи, але й відбувається внутрішнє перетворення. Виправдання, говорить далі Катехизм, «звільняє людину від гріха, який суперечить Божій любові, і очищає її серце. Виправдання йде вслід за почином Божого милосердя, що дає прощення. Воно примирює людину з Богом. Воно звільняє від неволі гріха й оздоровлює» (ККЦ 1990).

«Виправдання є водночас прийняттям справедливості Божої через віру в Ісуса Христа. Справедливість означає тут правоту Божої любові» (ККЦ 1991). Уся динаміка цієї події вимагає того, щоб ми з любов'ю відповідали на даровану нам любов. Ось тому виправдання означає також запрошення до співпраці з Богом. Має виникнути «синергія», якщо вжити мови економіки, взаємодія Божої благодаті й людської свободи. Але якщо ми детально розглянемо роль благодаті, ми переконаємося, що ця взаємодія з благодаттю Божою є дар. Коли я погоджуюсь на спонукання Святого Духа, коли я відповідаю на Божу любов, тоді я знову дізнаюся, що ця відповідь є благодать. Але вона мені дарована, щоб я передавав її далі. Тому Тридентський Собор говорить:

Коли Бог торкається серця людини світлом Святого Духа, то людина, приймаючи таке натхнення, не залишається бездіяльною, бо може, до речі, і відкинути його; але все-таки вона не може без Божої благодаті, сама, зі власної волі, наблизитися до праведності перед Богом» (Декрет про виправдання, розд. 5).

У префації про святих ми молимося: «У громаді святих ясніє Твоя слава, бо завдяки Твоїй ласці вони здобули заслуги, які Ти винагороджуєш». Святі завіряють нас, що вся їхня відповідь на любов і благодать Божу є даром. Але все ж це справжня взаємодія.

Святий Августин (†430) залишив нам дивовижне формулювання, яке здається трохи перебільшеним: «Виправдання безбожника є більшим ділом, ніж створення неба і землі». Він це обґрунтовує так: «Небо і земля проминуть, але спасіння і оправдання вибраних залишиться назавжди» (Тлумачення Євангелія від Йоана, 72, 3). Чудо навернення є чимось більшим, ніж створення неба і землі. Взагалі й у святого Павла є щось подібне: «Бо Бог, Який сказав: "Нехай із темряви світло засяє", — Він освітлив серця наші, щоб у них сяяло знання Божої слави, що на обличчі Ісуса Христа» (2 Кор 4, 6). Павло каже: Бог, Який створив світ, зробив ще одне велике діло. Благодать виправдання у Бога — це щось більше, ніж просто забути про те, що ми нагрішили. Вона дає оновитися внутрішній людині, робить з неї насправді нове створіння. За допомогою благодаті навернення, навіть якщо воно на нашому земному шляху

неповне і недосконале, ми починаємо розуміти, що немає більшого щастя, ніж навернутися до живого Бога. Це є чудо виправдання.

Що таке святість?

Тепер ми дійшли до питання: що ж робить людину святою? Святість — це, коротко кажучи, не що інше як мета нашого життя. Ми молимо Бога один за одного, щоб усі ми досягли мети нашого життя. Наприкінці цієї катехези про основні засади християнської моральності ми запитаємо знову про мету нашого життя. Адже сенс моральності в тому, щоб направляти нас до нашої остаточної мети. Цей шлях показують слова апостола Петра:

> *Тому, підперезавши стан вашого ума, тверезі, надійтеся повнотою на благодать, що вам буде принесена в об'явленні Ісуса Христа. Як слухняні діти, не потураючи колишнім вашим похотям, як то було за вашого незнання, але як Той, Хто вас покликав — святий, так само й ви самі усім вашим життям станьте святі, написано бо: "Ви будете святі, бо Я святий" (1 Пт 1, 13–16).*

Я хотів би спочатку поміркувати про сутність святості, а потім побачити, чи насправді можливий цей шлях? На завершення наведу ще чотири кроки до цієї мети.

Святість — це не що інше як здійснення мети нашого життя. Бог сотворив нас на Свій образ і подобу, так написано на перших сторінках Біблії (Бут 1, 26). Мірою того, як ми все більше вподібнюємося до цього образу, ми наближаємося до мети нашого життя. Святий — це людина, яка втілила в життя образ Божий, який вона носить у собі. Цей образ, так би мовити, розвивається, повністю виявляючи свою схожість з прообразом. Святий — це живий образ Божий. Конкретно, вся справа в уподібненні до Христа, бо Він є досконалий образ Божий. Сповідник святої Катерини Сієнської блаженний Раймунд Капуанський (†1399), генерал ордену домініканців, пише, що під час сповіді обличчя Катерини змінювалося і він бачив у ній Христа. Гадаю, це і є таємниця святості.

Павло пише у Посланні до римлян:

> *Ми знаємо, що тим, які люблять Бога, — покликаним за Його постановою, усе співдіє на добро. Бо яких Він передбачив, тих наперед призначив, щоб були подібні до образу Сина Його, щоб Він був первородний між багатьма братами; яких же наперед призначив, тих і покликав, а яких покликав, тих оправдав; яких же оправдав, тих і*

прославив (Рим 8, 28–30).

Ми всі до цього покликані. З сотворінням на образ Божий нам також дано покликання втілювати в життя цей образ. Чи це можливо? В архієпископській бібліотеці є один монументальний твір, «Acta sanctorum» — «Діяння святих». У XVII столітті старанні єзуїти стали збирати все, що тільки можна було роздобути про життя святих. Упродовж трьох-чотирьох сторіч світ побачили приблизно тридцять товстезних томів. Якщо в них зазирнути, можна знайти незбагненно велике число святих, визначених на кожен день року. Невеликий витяг звідти міститься у нововиданому на доручення Папи «Martyrologium Romanum». Тільки на 16 червня там згадуються 13 святих. А це лише невелика частка: в «Acta sanctorum» на 16 червня фігурують 39 поіменно згаданих святих і 404 гальських мучеників. Це тільки ті, святість яких доведено у процесі канонізації або в актах мученицької смерті.

XX сторіччя, безперечно, дало найбільшу кількість мучеників за всю історію християнства. На доручення Святішого Отця збирати інформацію про них почали вже багато років тому. На сьогодні вже нараховується близько 20 тисяч біографій мучеників XX сторіччя, людей, які віддали своє життя за віру. Ніколи не канонізують їх усіх. Їх просто занадто багато. Але, без сумніву, всі вони святі перед Богом і в очах людей. Число святих ще більше. Тільки Бог знає точно, скільки тих, які перебувають на Небі.

Якщо святість є можлива, то як виглядає дорога до святості? Завдяки інтернету ми можемо ознайомитися з проповіддю, яку виголосив Святіший Отець у Римі під час канонізації падре Піо. Папа перелічив багато елементів, і я думаю, що вони мають універсальну силу, навіть якщо і виконуються різними способами залежно від покликання.

По-перше: «Візьміть ярмо Моє на себе й навчіться від Мене… Ярмо бо Моє любе й тягар Мій легкий» (Мт 11, 29-30). Святіший Отець розпочав цими євангельськими словами, а далі сказав: «Падре Піо показує, що Ісусове ярмо насправді є любе, солодке, ніжне, легке». Падре Піо підтвердив це своїм життям. Порівняно з усім іншим, що людина бере на себе, Ісусове ярмо є легке. І Папа пояснює далі: «Це ярмо є хрест Ісуса». У своєму житті падре Піо шукав шлях до все більшої схожості з Розп'ятим і втілював у життя цю схожість не з любові до страждань, а для того, щоб брати участь у Христовому ділі відкуплення. Це було мотивом для святого, це було його прагненням. Він для того жив і страждав, щоб дарувати людям благодать Христа. У Божому задумі хрест є істинним знаряддям спасіння всіх людей. Це дорога, яку Ісус виразно запропонував Своїм послідовникам. Тільки на цій дорозі, дорозі самозречення і хреста, ми можемо стати схожими на Христа, каже Папа. Якщо подивитись на життя падре Піо, то можна побачити, наскільки він сам жив цією думкою.

Друга особлива риса падре Піо, безперечно, спільна для всіх тих, хто шукає дороги святості: Боже милосердя. До найвизначніших рис святості XX сторіччя належить те, що дуже багато сказано про Боже милосердя. Про це говорила і свята Мала Тереза ще у XIX столітті, і свята сестра Фаустина, і, зовсім по-особливому, падре Піо. Безмежність Божого милосердя випливає з подібності до Христового хреста. Що більше наближувався падре Піо до Христа Розп'ятого, то більше було його співчуття.

Я міг би розповісти чимало цікавинок з життя падре Піо про це його безмежне милосердя. Передусім це відчувалося, коли він служив Святу Месу для великого числа людей. Коли він під час жертовоприношення підносив чашу, що часом тривало доволі довго, то ставало зрозуміло, що це було для тих багатьох людей, щоб вимолити для них у Бога милосердя. Особливо це виявлялося у сповіді.

Правда, падре Піо міг бути і дуже суворим. Мені розповідав про це один із присутніх на Святій Месі, яку відправляв падре Піо. Тоді служили ще обличчям до вівтаря. Під час служби святий раптово обернувся у пошуках когось у церкві й голосно вигукнув: «Via! Via!» — «Геть! Геть!» Той, до кого він звернувся, з почервонілим обличчям вибіг на вулицю. Падре Піо вказав на нього пальцем і обернувся до вівтаря тільки тоді, коли той залишив храм. Напевне, падре Піо десь у глибині душі знав, що цій людині потрібен поштовх, що її треба «розштовхати», щоб вона навернулась. І справді, через три дні та людина сама прийшла до падре Піо на сповідь. Це і є милосердя, ревність у справах спасіння і навернення, несення людям Божої любові.

По-третє, Святіший Отець каже: «Найглибшою причиною апостольського успіху падре Піо був його щирий зв'язок з Богом у молитві, в довгі години молитви. Він, бувало, говорив: "Io sono un povero frate, qui prega" — "Я є бідний брат, що молиться"». Молитва, за словами Святішого Отця, є найліпшою зброєю, яку ми маємо, і ключем, що відкриває серце Боже.

Четвертим елементом Святіший Отець називає те, що молитва у падре Піо завжди була пов'язана з карітас, з доброчинністю. Його палка любов до бідних, малих, стражденних дістала своє відображення у грандіозному шпиталі в Сан Джованні Ротондо. Молитва падре Піо і його любов до ближнього, каже Святіший Отець, є синтезом життя у святості.

Оце чотири кроки до святості: наслідування хреста, милосердя, молитва, любов до ближнього, які перелічив Святіший Отець на площі святого Петра. Я завершую молитвою, якою він завершив свою проповідь:

> *«Я прославляю тебе, Отче, Господи неба й землі, що… відкрив це немовлятам» (Мт 11, 25). Якими слушними здаються ці слова Ісуса, коли ми їх відносимо до тебе, о*

смиренний і улюблений падре Піо. Ми просимо тебе, навчай нас покори серця, аби й ми були зараховані до малих Євангелія, яким Отець пообіцяв відкрити таємниці Свого Царства. Допоможи нам молитися, ніколи не втомлюючись, з усвідомленням того, що Бог знає, чого ми потребуємо, перш ніж ми про це Його попросимо. Випроси для нас погляд віри, що є здатний відразу пізнавати обличчя Ісуса Христа у бідних і страждених. Підтримуй нас у годину боротьби і випробування. А коли ми впадемо, допоможи нам, щоб ми пізнали радість Таїнства примирення. Передай нам також твою сердечну пошану до Марії, Матері Ісуса і нашої Матері. Провадь нас у нашому земному паломництві до вічної Батьківщини, куди, ми сподіваємось, колись потрапити, щоб споглядати у вічності велич Отця і Сина і Святого Духа. Амінь.

КРІСТОФ ШЕНБОРН 30 КВІТНЯ 2025

Warning: count(): Parameter must be an array or an object that implements Countable in **/home/kairosbo/verbum.com.ua/www/wp-includes/post-template.php** on line **284**